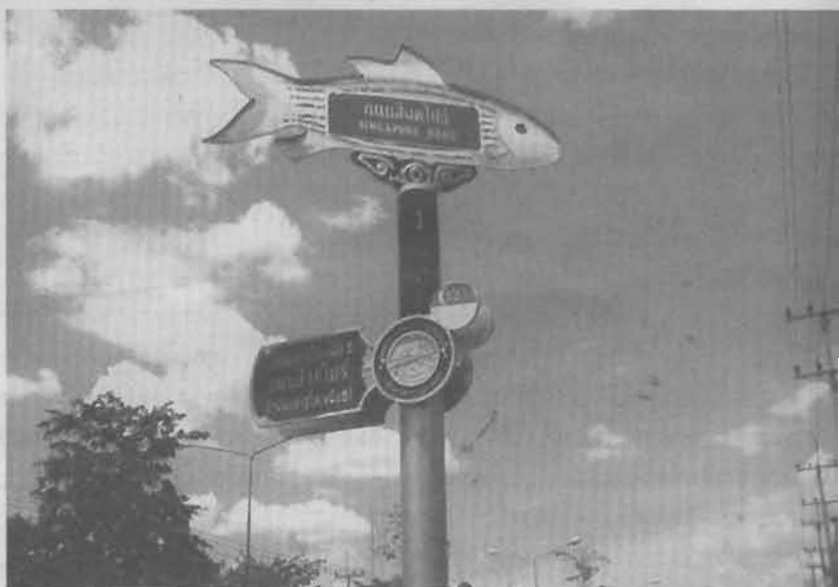

ตามล่าหาถนนเชลยศึกที่กาญจนบุรี

ไพบุน้ำร้อนแล้วข้ามไปเยี่ยมด้านพม่าฝั่งทวายกลับมา
แหวะที่แพอาหารผู้การสุรินทร์ พบคนรู้จักที่เป็นคน
รุ่นใหม่ เห็นผมเป็นคนเมืองกาญจน์รู้เรื่องสงครามโลกครั้งที่
2 ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เคยเป็นนายท้ายเรือโยงตั้งแต่อายุ
ยังไม่ถึง 14 ปี ซึ่งเป็นตอนปลายสงครามเต็มที ยิ่งคำถาม
ว่าทำไมญี่ปุ่นจึงยกทัพผ่านมามาทางนี้ ในเมื่อต้องการไปรบ
กับอังกฤษ อเมริกา และอีกหลายประเทศ รวมกันแล้วเรียกว่า
“สัมพันธมิตร”

เป็นคำถามที่สมัยที่บริษัท มีเดีย ออฟ มีเดีย นำบท
ประพันธ์เรื่อง “แสงเพลิงที่เกริงทอ” นิยายเกี่ยวกับ
สงครามโลกครั้งที่ 2 มาสร้างเป็นละครโทรทัศน์ซึ่งทุ่มทุนสร้าง
20 กว่าล้าน ในสมัยนั้นถือว่ามาก นักข่าวหลายคนก็ถาม
ผมเช่นนี้เหมือนกัน ยิ่งวันทำพิธีบวงสรวง เปิดกล้องที่
บริเวณหน้าเขาชนไก่ นักข่าวมากันมาก ยิ่งถูกถามเรื่องนี้หนัก

ความจริง มันก็น่าถามอยู่หรอก เพราะแนวรบส่วนใหญ่
อยู่ทางด้านมหาสมุทรแปซิฟิก และประเทศในยุโรป แต่
ญี่ปุ่นกลับถ่ออ้อมโลกมาทางเมืองกาญจน์ เป็นใครๆ ก็
ต้องงง

เหตุผลก็คือ ญี่ปุ่นต้องการหลีกเลี่ยงกองทัพสัมพันธมิตร
ที่วางกำลังไว้หนาแน่นเหมือนหน้ากระดาน ทั้งอาวุธยุทโธปกรณ์
เรือรบพร้อมสรรพ ยากที่จะฝ่าฟันผ่านเข้าไปได้ จึงต้อง
เปลี่ยนมาทางเอเชีย

อีกเหตุผลหนึ่ง ญี่ปุ่นต้องการจะยึดเอเชียไว้เป็นฐาน
สำคัญ จึงต้องบุกยึดเอเชียไว้ก่อน ประการสำคัญที่สุด ญี่ปุ่น
ต้องผ่านเข้าประเทศไทย เพื่อส่งกองทัพไปยึดพม่า และ
อินเดีย จากนั้นก็จะเข้าสู่ตะวันออกกลาง ว่ากันว่าญี่ปุ่นมี
นัดกับฮิตเลอร์จะนำกองทัพไปบรรจบกับกองทัพนาซีที่ยุโรป
แล้วก็จะแบ่งกันยึดครองโลก

กองทัพฮิตเลอร์กำลังเข้าโจมตีอังกฤษทั้งวันทั้งคืน ส่ง
กองทัพรุกคืบเข้ายึดประเทศต่างๆ ขณะนั้นอังกฤษยึด
ครองสิงคโปร์ มาเลเซีย พม่า อินเดีย ถอยร่นจากสิงคโปร์
มาเลเซีย ไปตั้งหลักอยู่ที่อินเดีย ญี่ปุ่นจึงมุ่งอินเดีย

ก่อนหน้าที่ญี่ปุ่นจะบุกเข้าประเทศไทย ญี่ปุ่นยึด
เกาหลีไว้ทั้งหมด แล้วส่งกองทัพเข้าไปโจมตีจีนตั้งรัฐบาล
หุ่นขึ้นที่จุงกิง คงจะจำกันได้ว่าทุกครั้งที่นักการเมืองญี่ปุ่น
ไปสักการะกราบไหว้ที่ศาลบรรพชนเมื่อไร จีนเป็นต้องโกรธ
ทุกที ในเมื่อครั้งอดีตญี่ปุ่นเคยก่อกรรมทำเข็ญไว้กับคนจีน
มาก นอกจากส่งกองทัพเข้ารุกรานแล้วก็ยังมีการข่มขืนสตรี
เป็นเรื่องที่ชาวจีนพากันจดจำ

ส่วนเกาหลีนั้นก็มีเรื่องโกรธแค้นที่ญี่ปุ่นเข้าข่มเหงรังแก
จับคนเกาหลีมาเป็นเชลยใช้แรงงานในกองทัพ อีกอย่างก็
เกาหลีต้องแบ่งเป็นสองประเทศ เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ ก็
เป็นผลพวงมาจากที่ญี่ปุ่นเข้ายึดในครั้งนั้น เมื่อญี่ปุ่นแพ้
สงคราม เกาหลีก็ถูกแบ่งไปอยู่กับจีนครึ่งหนึ่ง คือเกาหลีเหนือ
มาอยู่กับอเมริกาครึ่งหนึ่งคือเกาหลีใต้ โดยมีเส้นขนานที่ 38
กั้นไว้ ซึ่งกลายเป็นเส้นขนานเจ้าปัญหาในเวลาต่อมา

ญี่ปุ่นจับทั้งเชลยผู้ชายเชลยผู้หญิง ผู้ชายใช้แรงงาน

ผู้หญิงนำมาเป็นนางบำเรอสำหรับนายทหารที่จังหวัดกาญจนบุรีมี “ค่ายนางบำเรอ” ตั้งอยู่คนละฝั่งถนนกับวัดได้นางบำเรอมีหลายชาติรวมกัน คุณเธอเหล่านี้จะต้องคอยบำบदनายทหารญี่ปุ่นเพื่อไม่ให้คิดถึงบ้าน ญี่ปุ่นเคยสร้างภาพยนตร์ชีวิตพวกนางบำเรอที่เกาะบอเนียว เคยนำมาฉายให้ชมที่สถานทูตญี่ปุ่นที่กรุงเทพฯ ชีวิตของเหล่านางบำเรอแสนขมขื่นเวลาตายพวกเธอจะส่งเสียคนข้างหลังไว้ให้ฝังศพพวกเธอหันหลังให้แก่ประเทศญี่ปุ่น

เชลยผู้ชายนั้น ผมเคยพบเชลยชาวเกาหลีกับเชลยชาวสิงคโปร์ที่หนีออกมาจากค่าย เชลยชาวสิงคโปร์มีทั้งแขกและจีน เชลยชาวจีนมาได้กับสาวไทยที่อำเภอท่ามะกาที่ผมเกิด ต่อมาหลานชายผมคนหนึ่งไปแต่งงานกับลูกสาวของเขา ได้สูตรไถ่อย่างกะทิมาเปิดขายที่หน้าอำเภอ ขายดีมากผมเลยตั้งชื่อให้ว่า “ไถ่อย่างกะทิสูตรเชลย”

ต้องการอรรถาธิบายเหตุผลที่ญี่ปุ่นยกทัพผ่านประเทศไทย เข้าพม่าทางด้านกาญจนบุรีเลยร้ายยาวไปเสียไกลก็หันมามาดูกันถึง เรื่องตามล่าหาถนนเชลยศึกที่จริง คงไม่ต้องเสียเวลาไปตามล่าที่ไหน อยู่ที่ถนนแสงชูโตสายเหนือที่ไม่ค่อยมีคนใช้ เพราะซ่อนอยู่ด้านใน ไกลริมแม่น้ำแควใหญ่

ถนนสายนี้ทั้งสายชื่อเชลยศึกชาติต่างๆ ที่ญี่ปุ่นจับมาปักไว้เป็นระยะๆ

ส่วนตัวป้ายที่มักเห็นกันเป็นรูปปลานั้น เป็นปลายี่สก ถนนสัญลักษณ์ที่จังหวัดกาญจนบุรีเป็นเมืองปลายี่สก สมัยผมเป็นนายท้ายเรือโยง เวลาเรือจอดที่ไหน ผมมักหย่อนเบ็ดตกได้มาตัวใหญ่ๆจะทอดแล้วต้มกับผักกาดดอง อร่อยมาก แต่เดี๋ยวนี้หายาก มีเหลืออยู่บ้างไม่มากเหมือนแต่ก่อน

บรรยากาศของถนนแสงชูโตเหนือสงบเงียบ มีสิ่งปลูกสร้างเก่าๆ ชื่อถนนแสงชูโตนั้น มาจากนามสกุลเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี (เจิม แสงชูโต) ประวัติดีที่สำคัญของท่านก็คือ เป็นแม่ทัพไปปราบฮ่อในดินแดนหลวงพระบางสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งคุณตาของผมนักร่วมเดินทางไปปราบด้วย (เคยเขียนไปในเรื่อง “สงครามตะวันตก-สงครามตะวันตกในแผ่นดินพระพุทธเจ้าหลวง” แต่ใช้อีกนามปากกาหนึ่ง) ถนนสายนี้ปรับปรุงภูมิทัศน์ใหม่ สวยงามทั้งป้ายชื่อประเทศเชลยศึก ปัจจุบันก็ปรับปรุงใหม่เช่นกัน

บนเกาะกลาง ปลูกต้นไม้เป็นแนวตรง คุณวิไล พนมบอกกับผมว่าเป็นต้น “ชานาง” ไม่ประจำจังหวัดกาญจนบุรีก็มีลำต้นเรียวยาวเหมือนชานางจริงๆ

คุณวิไล พนม ขับรถพาผมชมโดยขับล่องลงทางใต้ถนนเชลยศึก จึงเรียงกันอยู่ทางด้านซ้ายมือเริ่มจากถนนเตอร์กิก ถนนอังกฤษ ถนนอเมริกา ถนนสิงคโปร์ ถนนฟิลิปปินส์ ถนนนิวซีแลนด์ ถนนอินเดีย ถนนอินโดนีเซีย ถนนเกาหลี

ถนนป้าย
ครั้ง
เต
มี
นอก
จาก
โรค
เป็น
พล
ยัง
อด
ชาว

ยีสก ถนนมาเลเชีย ถนนออสเตรเลีย ถนนเนเธอร์แลนด์ ถนนจีน
ยวม บ้ายทำไว้วางงาม ปักอยู่เป็นระยะๆ จนสุดถนน
คตท น่าจะเรียกตรงนี้ว่า "ถนนประวัติศาสตร์สงครามโลก
แต่ ครั้งที่ 2)

มีสิ่ง เกี่ยวกับเรื่องเชลยศึกมีมาก
ทั้งที่เป็นเรื่องของการสร้างสะพาน สร้างทางรถไฟ

สกุล จำนวนเชลยศึกชาวอเมริกันมีน้อยที่สุด อังกฤษ ออส
คณ เตร์เลียมีค่อนข้างมาก พวกดัตช์ที่มาปกครองอินโดนีเซียก็
พระ มีมาก ซึ่งชาวดัตช์เหล่านี้ก็ได้แก่ เนเธอร์แลนด์หรือฮอลันดา
งไป นอกจากนั้นก็มีเกาหลี จีน โดยเฉพาะจีนสิงคโปร์

ราม ในตัวจังหวัดเคยเกิดโรคระบาด เป็นโรคท้องร่วง เกิด
อีก จากพวกแขกกะลึงค์ที่เป็นเชลยนำมาแพร่ ยิ่งกว่านั้นยังนำ
งาม "โรคหิดอินเดียน" มาระบาดสู่ชาวกาญจนบุรีด้วย ที่บ้านผม
เป็นกันทั้งสองโรค

พนม ในช่วงสงคราม พวกยาหายากมาก อย่างอื่นๆ ก็
บุรี พลอยหายากไปด้วยเช่นกัน ขนาดข้าวสารที่จะเอามาหุงกิน
ยังต้องมีการปันส่วน ผมมีโอกาสเข้าคิวรับเป็นครั้งแรก

งได้ ในเวลานั้นเต็มไปด้วยข้าวลื้อต่างๆ เช่น ลื้อกันว่าความ
ถนน อุดอยากที่เรียกกันว่ายุค "ข้าวยากหมากแพง" มีหลายที่
ป็นส์ ชาวบ้านได้ยินเสียงดังลงมาจากฟากฟ้าซ้ำๆ หลายหนว่า

กาลี "ปีนี้กินหญ้า ปีหน้ากินดิน" ■